NORAKSTS

Lieta Nr.A42524907
SKA – 82/2013

SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 21.februārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore I.Skultāne

senatore V.Krūmiņa

senatore R.Vīduša

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz */Birojs/* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma atcelšanu, sakarā ar *J.B.* kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 10.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – dienests) veica */Birojs/* (turpmāk – birojs) pievienotās vērtības nodokļa vienkāršu nodokļu auditu par laiku no 2005.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 30.jūnijam sakarā ar pieprasījumu atmaksāt nodokļa pārmaksu. Audita rezultātā birojam noteikts pienākums budžetā papildus nomaksāt pievienotās vērtības nodokli un soda naudu, atzīstot, ka pārbaudāmajā periodā birojs nav veicis ar pievienotās vērtības nodokli apliekamus darījumus. Administratīvais process iestādē noslēdzās ar

dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 18.maija lēmumu Nr.19/20924 (turpmāk – dienesta lēmums).

Birojs minēto lēmumu pārsūdzēja, lūdzot to atcelt.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 28.maija spriedumu pieteikums daļēji apmierināts.

[3] Ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes lēmumu no 2009.gada 1.septembra apstiprināta biroja likvidācija, dzēšot tā nosaukumu no Latvijas Zvērinātu advokātu saraksta, vienlaikus zvērinātam advokātam *J.B.* nosakot individuālo praktizēšanās vietu.

[4] Izskatot lietu sakarā ar biroja un dienesta apelācijas sūdzībām, Administratīvā apgabaltiesa ar 2012.gada (spriedumā acīmredzami kļūdaini norādīts 2010.gads) 10.maija spriedumu noraidīja *J.B.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikumu. Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Nav pamatots pieteicēja arguments, ka, tā kā lietā nav pieteicēja, jo birojs ir likvidēts, lietu nevar izskatīt pēc būtības.

No Advokatūras likuma 3.panta, 4.panta pirmās daļas un 116.panta izriet, ka zvērinātu advokātu biroju dibināšanas mērķis ir kopīga sadarbība juridiskās palīdzības sniegšanā. Advokatūras likums nenosaka, ka zvērinātu advokātu birojs ir juridiska persona, līdz ar to attiecībās uz āru tas nav atsevišķs tiesību subjekts un tam nav juridiskas personas statusa. Minēto apstiprina gan Civillikuma 1407.pants, gan arī tas, ka zvērinātam advokātam normatīvajos aktos noteikts nodokļu maksāšanas pienākums. Fakts, ka birojs ir reģistrēts dienestā kā nodokļu maksātājs, nenozīmē, ka zvērinātu advokātu birojs ir juridiska persona.

Advokātu birojam nav juridiskas personas statusa, un katrs birojā praktizējošais advokāts saglabā individuālu nodokļu samaksas pienākumu kā fiziska, pašnodarbināta persona. Tā kā konkrētajā gadījumā biroju veidoja viens advokāts – pieteicējs –, tad viņa atbildība nav norobežojama no biroja atbildības un pēc biroja ar nosaukumu „*/Birojs/*" dzēšanas no Latvijas Zvērinātu advokātu saraksta tieši viņš ir atzīstams par pārsūdzētā lēmuma adresātu.

[4.2] Auditā konstatēts, ka pieteicējs 2005.gada janvāra – decembra un 2006.gada janvāra – jūnija pievienotās vērtības nodokļa deklarācijās kā priekšnodokli atskaitījis Ls 2519,36 saskaņā ar SIA „Tele 2", SIA „Latvijas mobilais telefons", SIA „Lattelekom", LU

MII „Latnet", SIA „Rīgas centra namu pārvalde", AS „Latvenergo", SIA „Unilīzings", AS „Latvijas gāze", SIA „Skandi motors", SIA „Rīga Taxi", SIA „Investīciju konsultanti" un SIA „Termo biznesa centrs" rēķiniem par pakalpojumiem un SIA „Fonons", SIA „Datoru centrs Arnis", SIA „Datorizdevniecība „Dienas bizness"", SIA „Kvarts AV", SIA „Elkor Trade", SIA „Drogas", SIA „Onlain", SIA „Talth", SIA „Grāmatu nams", SIA „Tvins A", SIA „Jānis Roze" un SIA „Rimi" rēķiniem par precēm.

Dienesta lēmumā secināts, ka, tā kā pārbaudāmajā periodā pieteicējs ar nodokli apliekamus darījumus nav veicis, tad viņam nav tiesību 2005.gada janvāra – decembra un 2006.gada janvāra – jūnija deklarācijās kā priekšnodokli uzrādīt Ls 2519,36.

[4.3] Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Senāta atziņām, konstatēja, ka pieteicējs nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu, ka rēķinos norādītās preces un pakalpojumus, kurus dienests nav atzinis par pamatotiem, lai rastos tiesības atskaitīt priekšnodokli, pieteicējs ir izmantojis savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai. Pirmās instances tiesa atzina, ka pieteicējam nav tiesību atskaitīt priekšnodokli par šīm precēm un pakalpojumiem, jo pie apstākļiem, ka pieteicējam apliekamo darījumu nemaz nav bijis, ir secināms, ka viņam jebkurā gadījumā nav tiesību atskaitīt priekšnodokli, jo pieteicējs nav radījis nevienu preci vai pakalpojumu, kas būtu apliekams ar pievienotās vērtības nodokli. Attiecībā uz minētajiem secinājumiem apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona tiesas spriedumā ietvertajai motivācija.

Līdz ar to atzīstams par pamatotu dienesta secinājumu, ka pieteicējs nav ievērojis likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus (saņemtā prece vai pakalpojums nav izmantots savu ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai).

[4.4] Tā kā pieteicējs nepamatoti atskaitīja priekšnodokli, pārkāpjot likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu, dienesta lēmumā ir pamatoti norādīts uz likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta otro daļu, atbilstoši kurai pieteicējam ir pienākums samaksāt gan nodokli, gan soda naudu.

Atbilstoši Senāta judikatūrai lēmums par soda naudas noteikšanu kā obligātais administratīvais akts ir atceļams tikai tādos gadījumos, ja tiesa konstatē, ka pārkāpuma būtība un raksturs ir tāds, ka maksimālais sods būtu acīmredzami nesamērīgs.

Novērtējot pieteicēja pārkāpuma raksturu un būtību, atzīstams, ka ir noticis būtisks pārkāpums tiesību atskaitīt priekšnodokli izmantošanā. Pārkāpuma sekas ir tādas, ka, nepamatoti iekļaujot priekšnodoklī nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem, kuri

nav izmantoti savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, tiek samazināta nodokļu bāze.

Līdz ar to soda nauda faktiskajos lietas apstākļos uzlikta samērīga.

[4.5] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu kolēģijas 1998.gada 30.janvāra spriedumu AS „*/Nosaukums/*" pasludināta par maksātnespējīgu un par tās administratoru iecelts pieteicējs.

Ar Zvērinātu advokātu padomes 2004.gada 6.jūlija lēmumu Nr.110 pieteicēja darbība advokatūrā uz laiku apturēta, atļaujot izpildīt uzdevumus, kas pieņemti, un noslēgtas vienošanās līdz 2004.gada 8.jūnijam. Pieteicēja darbība advokatūrā atjaunota ar Zvērinātu advokātu padomes 2005.gada 13.septembra lēmumu Nr.121.

2005.gada 21.aprīlī pieteicējs izsniedzis likvidējamai AS „*/Nosaukums/*" rēķinu Nr.1 (Ls 1000, no tā pievienotās vērtības nodoklis Ls 180) par administratora atlīdzību 2004.gada jūlijā. Samaksa veikta 2005.gada 22.aprīlī, naudu pārskaitot biroja kontā.

Pieteicējs 2005.gada pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā uzrādīja apliekamu darījumu par Ls 1000 un no tā aprēķināja budžetā maksājamo pievienotās vērtības nodokli Ls 180 saskaņā ar izrakstīto rēķinu par administratora atlīdzību 2004.gada jūlijā.

Ievērojot to, ka pieteicēja darbība advokatūrā no 2004.gada 6.jūlija līdz 2005.gada 13.septembrim bija apturēta, pieteicējs kā zvērināts advokāts nebija tiesīgs sniegt pakalpojumus likvidējamai AS „*/Nosaukums/*", līdz ar to pamatots ir dienesta secinājums, ka pieteicējs nebija tiesīgs izsniegt likvidējamai AS „*/Nosaukums/*" rēķinu. Savukārt, tā kā pieteicējs ir izsniedzis rēķinu, kuru viņam nebija tiesību izsniegt, un likvidējamās AS „*/Nosaukums/*" samaksāto nodokli Ls 180 saskaņā ar šo rēķinu ir uzrādījis 2005.gada aprīļa deklarācijā kā budžetā maksājamo nodokli, dienesta lēmumā, atsaucoties uz likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu, pamatoti secināts, ka iestādei nebija tiesību samazināt pieteicēja 2005.gada aprīļa deklarācijā uzrādīto budžetā maksājamo nodokli par Ls 180.

Līdz ar to dienests pamatoti atcēla reģionālās iestādes direktora lēmumu daļā par 2005.gada aprīļa pievienotās vērtības nodokļa samazinājumu Ls 106,84 (aprēķinātais nodoklis Ls 180 – priekšnodoklī iekļautā summa Ls 73,16).

[4.6] Pieteicējs norādījis, ka, tā kā darbība advokatūrā bija apturēta zvērinātam advokātam *J.B.*, nevis birojam, dienesta lēmumā konstatētie pārkāpumi nav pieļauti.

Šis arguments ir nepamatots, jo Zvērinātu advokātu padomes lēmums par zvērināta advokāta darbības apturēšanu ir attiecināms uz konkrēto advokātu neatkarīgi no tā, vai viņš praktizē individuāli vai birojā.

[5] Par apgabaltiesas spriedumu pieteicējs iesniedza kasācijas sūdzību, norādot tālāk minētos apsvērumus.

[5.1] Tiesa pieļāvusi procesuālo tiesību normu pārkāpumu, jo pieteicējam nepaziņoja par 2012.gada 10.maija tiesas sēdi, kurā bija paredzēts paziņot tiesas spriedumu. Neskatoties uz to, spriedumā nepareizi norādīts, ka tiesas sēdē 2012.gada 10.maijā piedalījies pieteicēja pārstāvis.

Sprieduma sastādīšanas datums – 2010.gada 10.maijs – nav korekts.

[5.2] Tiesa nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 247.panta pirmo daļu un 249.pantu.

Tiesai bija jāizbeidz tiesvedība lietā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 6.punktu, jo birojs ir likvidēts un pieteicējs ne kā fiziska persona, ne kā zvērināts advokāts nav izteicis ne vēlmi iesniegt pieteikumu vai apelācijas sūdzību, ne arī gribu iestāties biroja vietā tiesvedības procesā.

Tiesa taisījusi spriedumu par to, kas nav prasījuma priekšmets. Lietā nav iesniegti prasījumi attiecībā uz nodokļu parāda piedziņu no pieteicēja kā zvērināta advokāta vai fiziskas personas.

[5.3] Tiesa biroju aizstājusi ar zvērinātu advokātu, nevis fizisku personu *J.B.* Līdz ar to *J.B.* kā fiziska persona nav procesa dalībnieks. Taču sprieduma rezolutīvajā daļā ir noraidīts tieši *J.B.* kā fiziskas personas pieteikums.

[5.4] Tiesa nepareizi interpretējusi Advokatūras likuma 3.pantu, 4.panta pirmo daļu, 116.pantu, Civillikuma 1407.pantu, likuma ,,Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 3.punktu, 13.pantu un Ministru kabineta 2001.gada 27.marta noteikumu Nr.150 ,,Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 4.punktu.

Tiesa nepamatoti secinājusi, ka birojs nav juridiska persona. Tas norādīts arī biroja nolikumā, ko tiesiskā kārtībā apstiprinājusi Zvērinātu advokātu padome.

[6] Par kasācijas sūdzību dienests ir iesniedzis paskaidrojumus, norādot, ka tā nav pamatota.

Motīvu daļa

I

[7] Nav pamatots kasatora arguments par to, ka apgabaltiesai bija jāizbeidz tiesvedība atbilstoši Administratīvā procesa likuma 282.panta 6.punktam. Šis arguments ir saistīts ar kasatora viedokli, ka birojs bija juridiska persona.

Minētā tiesību norma noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja beigusi pastāvēt juridiskā persona, kura lietā ir pieteicējs, un nav tās tiesību pārņēmēja.

Pieteikumu tiesā ir iesniedzis birojs, kas lietas izskatīšanas laikā apgabaltiesā bija likvidēts.

Tālāk norādīto apsvērumu dēļ Senāts atzīst, ka konkrētajā gadījumā birojs nebija un nevarēja būt juridiska persona.

[8] Advokatūras likuma 116.pants noteic, ka zvērināti advokāti praktizē individuāli vai arī sadarbībā vienīgi ar citiem zvērinātiem advokātiem. Atbilstoši likuma 117.pantam zvērināti advokāti var izveidot zvērinātu advokātu birojus, kurus reģistrē Zvērinātu advokātu padomē. No minētajām tiesību normām un likuma 108.panta izriet, ka zvērināta advokāta darbības organizatoriskā forma var būt vai nu individuālā prakse vai advokātu birojs.

Atbilstoši Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas statūtu 2.3.6.1.apakšpunktam zvērinātu advokātu biroju uz dibinātāja iesnieguma pamata ir tiesīgs veidot arī viens advokāts.

Savukārt no statūtu 2.3.5. un 2.3.6.apakšpunkta izriet, ka birojus var veidot arī vairāki advokāti kopā, turklāt atšķirīga kārtība noteikta atkarībā no tā, vai, dibinot biroju, 1) vairāki advokāti vienojas par kopēju sadarbību juridiskās palīdzības sniegšanā, ieskaitot atbildību par to un atbildību par visu izdevumu segšanu, kuri saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu, vai 2) vairāki advokāti vienojas par kopīgu sadarbību vienīgi tādu izdevumu segšanā, kuri saistīti ar biroja darbinieku darba samaksu vai kopējo darba telpu izmaksām, bet juridisko palīdzību katrs advokāts sniedz individuāli. Pirmajā gadījumā birojs var darboties tikai uz nolikuma pamata, otrajā gadījumā – kā uz nolikuma, tā uz rakstiskas vienošanās pamata.

Kā norādīts Metodisko norādījumu par zvērinātu advokātu biroju nolikumiem, kas apstiprināti ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes (turpmāk – padome) 2000.gada

22.februāra lēmumu Nr.128, 1.6.apakšpunktā un padomes 2000.gada 21.novembra lēmuma Nr.251 „Atzinums par zvērinātu advokātu biroju statusa jautājumiem" 5.punktā, tikai tāda biroja nolikumā, kura dibinātāji vienojušies par kopējo sadarbību juridiskās palīdzības sniegšanā, ieskaitot atbildību par to un atbildību par visu izdevumu segšanu, kuri saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu, var iekļaut norādījumu par biroja pielīdzināšanu juridiskai personai Civillikuma izpratnē (*sk. Dokumenti par advokatūras jautājumiem. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 86., 94.-95.lpp.*).

Tādējādi no advokatūras jautājumus regulējošajām tiesību normām secināms, ka viena advokāta izveidots birojs nav atzīstams par juridisku personu. Līdz ar to biroja nolikumā nebija pamata ietvert norādi, ka tas ir juridiska persona.

[9] Viena advokāta izveidots birojs arī pēc savas būtības un Advokatūras likumā noteiktās zvērināta advokāta atbildības klienta priekšā neatbilst civiltiesībās atzītajam juridiskās personas jēdzienam. Lai arī tiesību zinātnē ir norādīts, ka vienota un pilnīgi precīza juridiskās personas definīcija tiesību zinātnē nav radīta, ir secināts, ka juridiskās personas obligāta īpašība ir tās un tās dibinātāju un dalībnieku mantas un mantiskās atbildības nošķirtība (*sk. Balodis K. Ievads civiltiesībās. Rīga, Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 87.-89.lpp.*).

Savukārt atbilstoši Advokatūras likumam (70., 110., 117.pants) zvērināti advokāti praktizē tieši un personiski, par savu darbību advokāti ir materiāli atbildīgi un klientam ir tiesības prasīt apmierinājumu no zvērināta advokāta, ciktāl viņu var vainot par klienta tiesību aizskārumu.

[10] Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka pēc biroja likvidācijas zvērināts advokāts *J.B.* savu darbību turpināja individuālas prakses veidā, secināms, ka pieteicējs konkrētajā lietā šobrīd ir zvērināts advokāts *J.B.*, kurš neapšaubāmi ir fiziska persona un kurš sākotnēji, arī laikā, kad tika veikts audits un iesniegts pieteikums tiesā, savu darbību bija organizējis biroja veidā un tāpēc šajā tiesvedībā pieteikums tika iesniegts un pirmās instances tiesā tika uzturēts biroja vārdā. Taču faktiski, kā pareizi atzinusi apgabaltiesa, dienesta lēmuma adresāts ir pieteicējs.

II

[11] Apgabaltiesa atzinusi par pareizu dienesta lēmuma pamatojumu, ka, tā kā pieteicējs auditējamā periodā nav veicis ar pievienotās vērtības nodokli apliekamus darījumus, viņam nebija tiesību pievienotās vērtības nodokļa deklarācijās par minēto periodu kā priekšnodokli uzrādīt rēķinos par pakalpojumiem un precēm iekļauto pievienotās vērtības nodokļa summu (*sk. šā sprieduma 4.2.punktu*).

Apgabaltiesa par pareizu atzinusi arī dienesta secinājumu, ka, tā kā pieteicēja kā zvērināta advokāta darbība auditējamā periodā bija apturēta, viņš nebija tiesīgs sniegt pakalpojumus kā zvērināts advokāts likvidējamai AS „*/Nosaukums/*" un tāpēc arī nebija tiesīgs izrakstīt rēķinu par administratora atlīdzību, iekļaujot tajā pievienotās vērtības nodokļa 18 procentu likmi, kā arī uzrādīt to nodokļa deklarācijā.

No apgabaltiesas sprieduma izriet, ka minētos secinājumus tiesa izdarījusi tāpēc, ka nošķīrusi pieteicēja kā zvērināta advokāta darbību no administratora darbības. Secīgi ir nošķirtas arī zvērināta advokāta un administratora tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

Kā jau secināts šā sprieduma 7. līdz 10.punktā, pieteicējs savu zvērināta advokāta darbību bija organizējis biroja formā. Birojs ir reģistrēts kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājs.

[12] Kā konstatējusi apgabaltiesa, pieteicējs auditējamā perioda pievienotās vērtības nodokļu deklarācijās norādījis kā atskaitāmo priekšnodokli nodokļa summas, ko birojs samaksājis pēc rēķiniem par pakalpojumiem – telpu nomu un apsaimniekošanu, transportu, telefonu, internetu, elektrību u.c. – un precēm – datortehniku, mēbelēm, juridisko literatūru.

No minētā uzskaitījuma var secināt, ka šādi pakalpojumi un preces vispārīgi ir nepieciešami biroja uzturēšanai un advokāta darbības nodrošināšanai. Juridiskie pakalpojumi ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekami darījumi.

Apgabaltiesa arī konstatējusi, ka auditējamā periodā līdz 2005.gada 13.septembrim pieteicēja zvērināta advokāta darbība bija apturēta, atļaujot izpildīt uzdevumus, kas pieņemti, un noslēgtas vienošanās līdz 2004.gada 8.jūnijam. No šā fakta apgabaltiesa secinājusi, ka pieteicējs auditējamā periodā nevarēja veikt apliekamus darījumus zvērināta advokāta darbības ietvaros.

Līdz ar to formāli var secināt, ka izdevumi biroja uzturēšanai nebija nepieciešami un tie nebija izmantoti tādu apliekamu darījumu kā zvērināta advokāta pakalpojumi nodrošināšanai.

[13] Taču pieteicējs auditējamā periodā turpināja būt un pildīt administratora pienākumus. No likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" neizriet, ka administratora pakalpojumi būtu ar minēto nodokli neapliekams darījums. Administratora pakalpojumi gan neiekļaujas zvērināta advokāta darbībā, taču atbilstoši tiesiskajam regulējumam, kas bija spēkā laikā, kad pieteicējs 1998.gadā tika iecelts par AS „*/Nosaukums/*" administratoru un veica šos pienākumus līdz 2006.gada jūnijam, par administratoru citastarp varēja būt zvērināti advokāti (*sk. likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 13.panta pirmās daļas 1.punktu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2003.gada 1.janvārim, un pārejas noteikumu 17.punktu, kas stājās spēkā no 2003.gada 1.janvāra*).

No minētā jāsecina, ka pieteicējs, kas kā zvērināts advokāts, kura darbība bija organizēta biroja formā, bija apstiprināts par administratoru, veicot arī savus administratora pienākumus, to izpildes nodrošināšanai varēja izmantot biroja telpas un saistībā ar to nepieciešamos pakalpojumus un preces. Tādējādi, ņemot vērā arī pievienotās vērtības nodokļa ekonomisko būtību, vispārīgi atzīstams, ka apgabaltiesas konstatētie izdevumi par pakalpojumiem un precēm biroja uzturēšanai varēja tikt izmantoti arī pieteicēja administratora pakalpojumu nodrošināšanai. Turklāt pieteicējs arī kā fiziska persona bija reģistrēts kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājs (*sk. lietas 1.sēj. 99.lpp.*).

Līdz ar to, Senāta ieskatā, apgabaltiesa konkrētajā gadījumā nepamatoti nošķīrusi pieteicēja zvērināta advokāta darbību un tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu no pieteicēja administratora darbības un tiesībām atskaitīt priekšnodokli.

[14] Tas, vai konkrētie pakalpojumi un preces patiešām tika izmantoti administratora pakalpojumu nodrošināšanai un vai auditējamā periodā pieteicējs arī veica konkrētus administratora pakalpojumus, ir faktisko apstākļu noskaidrošana, kas nav kasācijas instances kompetencē. Taču apgabaltiesa šos apstākļus nav vispār noskaidrojusi un vērtējusi. Tāpēc apgabaltiesas spriedums ir atceļams.

Senāts vērš apgabaltiesas uzmanību, ka lietas pielikumā atrodas pieteicēja administratora ziņojums par veiktajām darbībām maksātnespējas procesā līdz 2006.gada 30.maijam, kad ir notikusi likvidējamās AS „*/Nosaukums/*" noslēguma kreditoru sapulce. No ziņojuma un sapulces protokola izriet, ka uz 2006.gada 30.maiju ir nesegta

administratora atlīdzība kopsummā par Ls 75 600. AS „*/Nosaukums/*" bankrota procedūra pabeigta ar Rīgas apgabaltiesas 2006.gada 21.jūnija lēmumu (*sk. lietas 1.pielikuma 213., 220., 227., 233.lpp.*).

[15] Senāts vērš arī apgabaltiesas uzmanību uz lietas materiālos esošo 2006.gada 13.decembra lēmumu Nr.F11-BE002613, ar kuru birojam piemērots administratīvais sods Ls 500 pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 159.panta (*sk. lietas 1.pielikuma 155.-156.lpp.*).

Minētā tiesību norma paredz administratīvo atbildību par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas.

Tā kā pieteicējam audita rezultātā noteikta soda nauda atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta otrajai daļai, kas (redakcijā, kas bija spēkā auditējamā periodā) noteica soda naudas piedziņu par budžetā maksājamā nodokļa summas samazināšanu vai no budžeta atmaksājamās nodokļa summas palielināšanu, tiesai ir jāpārbauda, vai attiecībā uz soda naudas noteikšanu nav pieļauts dubultās sodīšanas aizlieguma principa pārkāpums, jo abas tiesību normas paredz atbildību par rīcību, kuras rezultātā tiek samazināts budžetā maksājamais nodoklis jeb notiek izvairīšanās no nodokļa samaksas (*sk. Senāta 2013.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-15/2013 15.punktu*).

III

[16] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 243. un 258.pantam (redakcijā, kas bija spēkā apgabaltiesas sprieduma taisīšanas laikā) tiesas spriedumu pasludina, procesa dalībniekiem nekavējoties pēc sprieduma sastādīšanas izsniedzot sprieduma norakstu. Laiku, kad spriedums būs sastādīts un pieejams tiesas kancelejā, tiesa nosaka pēc tiesas debatēm un replikām, aizejot taisīt spriedumu.

No minētā regulējuma izriet, ka sprieduma pasludināšana nenotiek tiesas sēdē. Sprieduma datums ir datums, kad tas ir sastādīts, nevis tiesas sēdes laiks.

Kā redzams no apgabaltiesas tiesas sēdes protokola, tiesas sēde šajā lietā notikusi 2012.gada 20.martā, tajā piedalījies pieteicēja pārstāvis *S.S.*, pēc tiesas debatēm (tiesības uz repliku nav izmantotas) tiesa paziņojusi datumu, kad spriedums tiks sastādīts un būs pieejams (vēlāk datums mainīts tiesneses slimības dēļ, par ko procesa dalībniekiem paziņots).

Tādējādi attiecībā uz tiesas sprieduma pasludināšanas kārtību procesuālo tiesību normu pārkāpumi nav konstatējami.

Tas, ka spriedumā norādīts tā datums *2010.gada* 10.maijs, vērtējams kā pārrakstīšanās kļūda, ko tiesa var labot atbilstoši Administratīvā procesa likuma 260.pantam, jo no lietas materiāliem, tiesas sēdes protokola secināms, ka spriedums taisīts 2012.gadā, nevis 2010.gadā. Arī no kasācijas sūdzības izriet, ka tiek pārsūdzēts 2012.gada 10.maija spriedums, proti, kasatoram nav bijušas šaubas par patieso sprieduma taisīšanas gadu.

[17] Kasācijas sūdzībā izteikts lūgums atcelt apgabaltiesas spriedumu un tiesvedību lietā izbeigt, pamatojot, ka pieteicējs nekad nav izteicis vēlmi iesniegt ne pieteikumu, ne apelācijas sūdzību, kā arī nav izteicis gribu iestāties biroja kā pieteicēja vietā. Senāts iepriekš ir argumentējis, kāpēc biroja likvidācija nav pamats tiesvedības izbeigšanai un ka pārsūdzētā lēmuma adresāts ir pieteicējs.

Taču ņemot vērā, ka pieteicējam atbilstoši dispozitivitātes principam ir tiesības atteikties no prasījuma un tas ir pamats tiesvedības izbeigšanai lietā, Senāts vērš apgabaltiesas uzmanību uz nepieciešamību, izskatot lietu no jauna, vispirms noskaidrot pieteicēja patieso gribu. Proti, vai viņš uztur pieteikumu par dienesta lēmuma atcelšanu vai arī atsakās no šāda prasījuma. Jo nedz tiesa, nedz kāda cita persona nevar pēc savas iniciatīvas uzturēt tiesas procesu ar mērķi noskaidrot, vai ir aizskartas pieteicēja subjektīvās tiesības un intereses, kuru aizsardzība ir vienīgais pamats tiesvedībai (*sal. Senāta 2007.gada 8.marta lēmuma lietā Nr.SKA-233/2007 9.punkts*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 2.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 10.maija spriedumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senatore	*(paraksts)*	I.Skultāne
Senatore	*(paraksts)*	V.Krūmiņa
Senatore	*(paraksts)*	R.Vīduša

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
senatore I.Skultāne
Rīgā 2013.gada 21.februārī